

ŪKIO SUBJEKTŲ APLINKOS MONITORINGO ATASKAITA

I. BENDROJI DALIS

1. Informacija apie ūkio subjektą:

1.1. teisinis statusas:

juridinis asmuo

juridinio asmens struktūrinis padalinys (filialas, atstovybė)

fizinis asmuo, vykdamas ūkinę veiklą

☐
☒
☐

(tinkamą langelį pažymėti X)

1.2. juridinio asmens ar jo struktūrinio padalinio pavadinimas ar fizinio asmens vardas, pavardė

1.3. juridinio asmens ar jo struktūrinio padalinio kodas Juridinių asmenų registre arba fizinio asmens kodas

UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“	300083878
---	-----------

1.4. juridinio asmens ar jo struktūrinio padalinio buveinės ar fizinio asmens nuolatinės gyvenamosios vietos adresas

savivaldybė	gyvenamoji vietovė (miestas, kaimo gyvenamoji vietovė)	gatvės pavadinimas	pastato ar pastatų komplekso Nr.	korpusas	buto ar negyvenamosios patalpos Nr.
Utenos m.	Utenos	J. Basanavičiaus	59		

1.5. ryšio informacija

telefono nr.	fakso nr.	el. pašto adresas
(8 389) 50440	(8 389) 70025	info@uratc.lt

2. Ūkinės veiklos vieta:

Ūkinės veiklos objekto pavadinimas					
Svėdasų, Svėdasų sen., Anykščių r. rekultivuotas sąvartynas					
adresas					
savivaldybė	gyvenamoji vietovė (miestas, kaimo gyvenamoji vietovė)	gatvės pavadinimas	pastato ar pastatų komplekso Nr.	korpusas	buto ar negyvenamosios patalpos Nr.
Anykščių r.	Svėdasai				

3. Informaciją parengusio asmens ryšio informacija: UAB „DGE Baltic Soil and Environment“

telefono nr.	fakso nr.	el. pašto adresas
(0-5) 2644304	(8-5) 2153784	info@dge.lt

4. Laikotarpis, kurio duomenys pateikiami: 2020-2024 metai

II. POVEIKIO APLINKOS KOKYBEI (POVEIKIO APLINKAI) MONITORINGAS

Poveikio aplinkos kokybei monitoringas vykdomas pagal 2020 metais „DGE Baltic Soil and Environment“ parengtą monitoringo programą 2020-2024 metams, duomenys Aplinkos apsaugos agentūrai, Utenos regiono atliekų tvarkymo centrui ir Lietuvos geologijos tarnybai teikiami pagal programoje nustatytą tvarką. Poveikio paviršinio vandens kokybei, drenažiniam vandeniui bei aplinkos kokybei (dirvožemiui, bioįvairovei, kraštovaizdžiui) monitoringas nevykdomas, todėl 1, 4 ir 5 lentelės nepildomos.

1 lentelė. Poveikio vandens kokybei monitoringo duomenys. *Nevykdomas.*

Eil. Nr.	Išleistuvo kodas	Nustatomi parametrai	Vertinimo kriterijus ¹	Matavimų vieta				Matavimo atlikimo data ir laikas	Matavimų rezultatai	Matavimo metodas ³	Laboratorija, atlikusi matavimus	
				koordinatės	atstumas nuo taršos šaltinio, km	paviršinio vandens telkinio kodas ²	paviršinio vandens telkinio pavadinimas				leidimo ar akreditacijos pažymėjimo Nr.	leidimo ar akreditacijos pažymėjimo išdavimo data
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Pastabos:

¹ Paviršinių vandens telkinių būklės vertinimo kriterijai yra Nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 (Žin., 2006, Nr. 59-2103; 2010, Nr. 59-2938; 2011, Nr. 39-1888), 1 priede ir 2 priedo A dalyje nurodytų medžiagų aplinkos kokybės standartai paviršiniuose vandenyse ir 2 priedo B dalies B1 sąraše nurodytų medžiagų didžiausios leidžiamos koncentracijos vandens telkinyje-priimtuve.

* Šių medžiagų vidutinės metinės vertės paviršiniame vandens telkinyje (skirstant pagal ekologinės būklės klases) nurodytos Paviršinių vandens telkinių būklės nustatymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. D1-178 (Žin., 2010, Nr. 29-1363).

² Nurodomas paviršinio vandens telkinio identifikavimo kodas Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastre.

³ Nurodomas galiojantis teisės aktas, kuriuo nustatytas matavimo metodas, galiojančio standarto žymuo ar kitas metodas.

2 lentelė. Poveikio oro kokybei monitoringo duomenys. *Nevykdomas*

Eil. Nr.	Nustatomi parametrai	Vertinimo kriterijus ¹	Matavimų vieta,		Matavimo atlikimo data / Matavimų rezultatai		Matavimo metodas ²	Laboratorija, atlikusi matavimus	
			pavadinimas	koordinatės	-	-		leidimo ar akreditacijos pažymėjimo Nr.	leidimo ar akreditacijos pažymėjimo išdavimo data
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Pastabos:

¹ Nurodomos teisės aktuose patvirtintos ribinės, siektinos arba kitos norminės vertės, su kuriomis bus lyginami matavimų rezultatai.

² Nurodomas galiojantis teisės aktas, kuriuo nustatytas matavimo metodas, galiojančio standarto žymuo ar kitas metodas.

3 lentelė. Poveikio požeminiame vandeniui monitoringo duomenys (2024 metų duomenys)¹.

Eil. Nr.	Nustatomas parametras	Matavimo vnt.	Matavimo metodas ²	Laboratorija ²	Vertinimo kriterijus ^{3, A)}	Matavimų rezultatas	
						gr. Nr. ⁴	43481
1	2	3	4	5	6	7	2024-10-25
1	Vandens lygis, m abs.a.	m abs.a.	Elektrinė matuoklė	UAB „DGE Baltic Soil and Environment“	-	103,06	
2	Temperatūra	°C	HI 98120 instrukcija		-	10,5	
3	Ištirpęs deguonis	mgO ₂ /l	HI 9147 instrukcija		-	4,1	
4	Eh	mV	HI 98120 instrukcija		-	75	
5	pH	vnt.		UAB „Vandens tyrimai“	-	7,21	
6	Permanganato indeksas	mgO ₂ /l			-	4,34	
7	ChDS	mgO ₂ /l			-	11,1	
8	Santykinis elektros laidumas	μS/cm			-	638	
9	Bendras kietumas	mg-ekv/l			-	7,19	
10	Bendra mineralizacija	mg/l			-	627	
11	Chloridai	mg/l			500	2,8	
12	Sulfatai	mg/l			1000	20,7	

Eil. Nr.	Nustatomas parametras	Matavimo vnt.	Matavimo metodas ²	Laboratorija ²	Vertinimo kriterijus ^{3, A)}	Matavimų rezultatas	
						gr. Nr. ⁴	43481
						data	2024-10-25
1	2	3	4	5	6	7	
13	Hidrokarbonatai	mg/l			-	442	
14	Karbonatai	mg/l			-	0,12	
15	Nitritai	mg/l			1	0,16	
16	Nitratai	mg/l			100	17,4	
17	Natris	mg/l			-	2,6	
18	Kalis	mg/l			-	28,4	
19	Kalcis	mg/l			-	100	
20	Magnis	mg/l			-	26,7	
21	Amonis	mg/l			-	0,1	

Pastabos:

¹ Kartu su ataskaita turi būti pateikiamos:

1) laboratorinių tyrimų protokolų kopijos;

2) pastabos apie Monitoringo programos požeminio vandens monitoringo dalies vykdymą, tinklo būklę, vertinimo kriterijų viršijančius parametrus.

² Matavimo metodas ir laboratorija lentelėje gali būti nenurodyti, jeigu jie nurodyti tyrimų protokole.

³ Nurodomos teisės aktuose patvirtintos ribinės vertės, su kuriomis bus lyginami matavimų rezultatai.

⁴ Stebimojo gręžinio identifikavimo numeris Žemės gelmių registre.

^{A)} **D1-230** - Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimuose (2008 04 30 Nr. D1-230) nurodytos ribinės vertės (RV) IV jautrumo taršai grupei (mažai jautri).

Poveikio požeminio vandens kokybei monitoringas

Rekultivuoto Anykščių rajono Svėdasų sąvartyno poveikis požeminiam vandeniui stebimas pagal 2020 metais UAB „DGE Baltic Soil and Environment“ parengtą monitoringo programą 2020-2024 metams. Sąvartyno stebėjimo tinklą sudaro 3 gręžiniai, tačiau monitoringas vykdomas viename Nr. 43481. 2024 metais tirtame gruntinio vandens bandinyje cheminių komponentų koncentracijos neviršijo ribinių verčių pagal „Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimus“, patvirtintus Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. D1-230. (Žin., 2008, Nr. 53-1987). Detali monitoringo duomenų analizė ir vykdomos veiklos prognozė požeminio vandens kokybei pateikta žemiau esančiame IV skyriuje.

4 lentelė. Poveikio drenažiniam vandeniui monitoringo duomenys. ***Nevykdomas.***

Eil. Nr.	Nustatomi parametrai	Vertinimo kriterijus ¹	Matavimų vieta,		Matavimo atlikimo data ir laikas	Matavimų rezultatai	Matavimo metodas ²	Laboratorija, atlikusi matavimus	
			pavadinimas	koordinatės				leidimo ar akreditacijos pažymėjimo Nr.	leidimo ar akreditacijos pažymėjimo išdavimo data
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Pastabos:

¹ Nurodomos teisės aktuose patvirtintos ribinės, siektinos arba kitos norminės vertės, su kuriomis bus lyginami matavimų rezultatai.

² Nurodomas galiojantis teisės aktas, kuriuo nustatytas matavimo metodas, galiojančio standarto žymuo ar kitas metodas.

5 lentelė. Poveikio aplinkos kokybei (dirvožemiui, bioįvairovei, kraštovaizdžiui) monitoringo duomenys. *Nevykdomas.*

Eil. Nr.	Stebėjimo objektas	Nustatomi parametrai	Vertinimo kriterijus ¹	Matavimų vieta,		Matavimo atlikimo data ir laikas	Matavimų rezultatai	Matavimo metodas ²	Laboratorija, atlikusi matavimus	
				koordinatės	atstumas nuo taršos šaltinio, km				leidimo ar akreditacijos pažymėjimo Nr.	leidimo ar akreditacijos pažymėjimo išdavimo data
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Pastabos:

¹ Nurodomos teisės aktuose patvirtintos ribinės, siektinos arba kitos norminės vertės, su kuriomis bus lyginami matavimų rezultatai. Biologiniams matavimams bei stebėjimams (tarp jų ir ekotoksikologiniams), kuriems nėra nustatytų ribinių verčių, nurodomos kontrolinių matavimų ar kitos norminės arba atskaitinės (referentinės) vertės.

² Nurodomas galiojantis teisės aktas, kuriuo įteisintas matavimo metodas, galiojančio standarto žymuo ar kitas metodas.

III. MONITORINGO (IŠSKYRUS POVEIKIO POŽEMINIAM VANDENIUI MONITORINGO) DUOMENŲ ANALIZĖ IR IŠVADOS APIE ŪKIO SUBJEKTO VEIKLOS POVEIKĮ APLINKAI

5. Pateikiama monitoringo duomenų analizė, kurioje aprašomos ūkio subjekto technologinių procesų atitikimą technologiniam režimui bei neatitikimų pasekmės bei tikėtinos priežastys, įvertinami gauti ūkio subjektų aplinkos monitoringo rezultatai ir palyginami su atitinkamomis teršalų vertėmis, įvertinamas bei prognozuojamas vykdomos veiklos poveikis gamtinės aplinkos kokybei, taip pat palyginami gauti duomenys su praėjusių metų monitoringo duomenimis.

Nevykdomas

IV. POVEIKIO POŽEMINIAM VANDENIUI MONITORINGO DUOMENŲ ANALIZĖ IR IŠVADOS APIE ŪKIO SUBJEKTO VEIKLOS POVEIKĮ APLINKAI

6.1. Trumpa ūkio subjekto veiklos charakteristika

Buvęs Svėdasų gyvenvietės kietų buitinių atliekų sąvartynas yra Anykščių rajono savivaldybės šiaurinėje dalyje. Sąvartyno teritorijos centras nutolęs apie 830 m į pietryčius nuo Svėdasų miesto pašto, apie 200 m į šiaurės rytus nuo Alaušo ežero ir apie 80 m į pietvakarius, nuo kelio Svėdasai – Užpaliai (kelio Nr. 1210).

Buvusio sąvartyno centro koordinatės Lietuvos koordinatinių sistemoje (LKS-94): x (šiaurė) 6172265 ir y (rytai) 586690. Buvęs sąvartynas išsidėstęs išeksploatuoto smėlio karjero dalyje. Teritorijos ilgoji ašis yra ištiesusi iš šiaurės į pietus, bendras atliekų kaupvietės ilgis buvo apie 90 m. Centrinėje dalyje teritorija išplatėja iki 65 metrų pločio. Bendras sąvartyno teritorijos plotas, įskaitant krūmais apaugusią dalį, siekia apie 2,36 ha. Buitinių atliekų storis sąvartynui veikiant kito 0,5 – 2,1 m. sąvartyne buvo sukaupta apie 30 tūkst. m³. Uždarymo metu atliekų kaupasis suformuotas apie 6527 m² plote.

Sąvartyno uždarymo metu 2008 metais įgyvendinti šie techniniai sprendimai: sąvartyno teritorijoje sukauptos atliekos sustumtos į kaupą, sutankintos, apdengtos 0,5 m storio priemolio grunto sluoksniu, užsėta žolė. Uždengtame sąvartyno kaupe dujų surinkimo sistema neįrengta, filtrato bei lietaus nuotekos nuo uždengto sąvartyno kaupo surinkimas nebuvo numatytas, filtratą ekranuojantis dugnas neįrengtas.

Artimiausias geriamojo vandens eksploatacinis gręžinys (Nr. 52009) nuo buvusio sąvartyno centro yra nutolęs apie 280 metrų į vakarus, šiaurės vakarus esančioje sodyboje. Svėdasų vandenvietė nuo buvusio sąvartyno nutolusi apie 560 m į šiaurės vakarus, geriamu vandeniu aprūpina Svėdasų gyvenvietės vartotojus iš vidurinio – viršutinio devono Šventosios – Upninkų vandeningo komplekso. Artimiausias geriamo vandens šachtinis šulinys yra už 260 metrų į vakarus, šiaurės vakarus nuo sąvartyno kaupo centro esančioje sodyboje.

Buvusio sąvartyno teritorija nepatenka į saugomas teritorijas. Artimiausia saugoma teritorija yra Šimonių girios biosferos poligonas nutolęs į vakarus apie 2,7 km, tuo pačiu tai ir Natura 2000 saugoma teritorija, kuri ypač svarbi paukščiams ir jų buveinėms išsaugoti.

Geomorfologiniu požiūriu teritorija yra vėlyvojo Nemuno, Baltijos stadijos fluvio-glacialinio tipo reljefe, Vakarų Aukštaičių plynaukštės rajono, Butėnų terasuotoje fluvio-glacialinės lygumos mikrorajone. Po buvusio sąvartyno kaupu, nuogulų storumę sudaro fluvio-glacialinės ir moreninės nuogulos. Teritorijos centrinėje dalyje paviršių (po kaupu) dengia iki 0,5 m gylio piltinis smulkus smėlis su dirvožemiu ir šiukšlių liekanom. Po juo slūgso kraštinių darinių nuogulos, tai vidutinio stambumo smėlis, kurio pado gylis, sprendžiant iš aplinkinių gręžinių, vietomis gali būti apie 10 metrų.

Giliau slūgso Baltijos apledėjimo kraštiniai moreniniai dariniai ir dugninės morenos nuogulos (priesmėlis) kurių storis gali siekti iki 4 metrų, taip sudarydamas giliau slūgsančių vandeningų sluoksnių apsaugą nuo galimos likutinės taršos sklindančios nuo uždaryto sąvartyno.

Monitoringo metu, 2020 – 2024 m gruntinio vandens lygis vandeningame sluoksnyje kito nuo 4,68 m iki 4,86 m. Jo kolektoriumi yra fliuvioglacialinis smulkus vidutingerūdis smėlis su žvirgždu, gargždu. Buvusio sąvartyno požeminio vandens tėkmės struktūra yra nesudėtinga. Gruntinis vanduo iš po sąvartyno migruoja į pietus, pietryčius Alaušo ežero link, esančio už 200 m.

6.2. Monitoringo tinklo schema

UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centrai“ priklausančiame buvusiame sąvartyne požeminio vandens monitoringas vykdomas viename stebimajame gręžinyje (Nr. 43481), įrengtame į gruntinį vandeningąjį sluoksnį. Stebimojo gręžinio techniniai parametrai ir įrengimo metodika pilnai įgalina vykdyti gruntinio vandeningo sluoksniu stebėjimą, apimančią vandens lygio matavimus ir bandinių laboratoriniams tyrimams paėmimą. Stebėjimo posto charakteristika pateikta 6 lentelėje, vieta – schemoje 1 priede.

Gręžinys įrengtas taip, kad būtų galima stebėti per teritoriją prasifiltravusio (tekėjimo kryptimi) gruntinio vandens kokybę.

6 lentelė. Stebėjimo posto charakteristika.

Gręžinio numeris	LKS-94 koordinatės		Žiotys, abs. a., m	Gylis nuo žemės pav., m	Filtrinės kolonos skersmuo, mm	Filtro gylio intervalas, m (nuo žemės paviršiaus)
	x (šiaurė)	y (rytai)				
43481	6172186	586654	107,88	5,65	88	3,55 – 5,55

6.3. Monitoringo ir laboratorinių darbų metodikų aprašymas

Buvęs Svėdasų sąvartynas priskiriamas potencialių požeminio vandens teršėjų grupei, todėl subjektas priskiriamas potencialiems taršos objektams (PTŽ Nr. 7952) ir privalo vykdyti kontrolinio pobūdžio poveikio požeminiam vandeniui monitoringą. Monitoringo tikslas - požeminio (gruntinio) vandens kokybės pokyčių kontrolė, siekiant laiku imtis prevencinių priemonių galimo teršimo atveju.

Buvusio sąvartyno požeminio vandens monitoringą 2020-2024 metais sudarė:

1. gruntinio vandens lygio matavimai;
2. požeminio vandens kokybės tyrimai;
3. monitoringo duomenų sisteminimas, analizė ir metinių rezultatų bei išvadų parengimas;

Požeminio vandens mėginiai buvo imami pagal Lietuvos standartuose LST EN ISO 5667-3:2006, LST ISO 5667-11:2009, bei metodinėse monitoringo rekomendacijose nustatytus reikalavimus mėginių paėmimui, konservavimui bei transportavimui.

Požeminio vandens mėginiai iš stebimųjų gręžinių imti, naudojant panardinamą vibracinę žarną, giluminį siurblių *Grundfos*, maitinamą nuo nešiojamo elektros generatoriaus, ar siurblių *Gigant*, maitinamą nuo akumulatoriaus. Kiekvienas gręžinys atpumpuotas po 3 – 4 gręžinio vandens tūrius iki kaičių fizikinių cheminių parametrų reikšmių stabilizavimosi. Prie gręžinio buvo matuojami kaitūs fizikiniai–cheminiai rodikliai: temperatūra, ištirpęs deguonis, vandens santykinis elektros laidumas, pH bei oksidacijos – redukcijos potencialas Eh. Išvardintų rodiklių nustatymui buvo naudoti *HANNA*

instruments ir *WTW* aparatai. Gruntinio vandens bandiniai imti į specialią laboratorijų suteiktą tarą. Visi paimti bandiniai dokumentuojami, fiksuojant gruntinio vandens lygį, išpumpavimo parametrus, kaičius fizikinius – cheminius parametrus ir bandinio spalvą ir kvapą.

2020 – 2024 metais atliktų hidrocheminių stebėjimų apimtys pateiktos 7 lentelėje.

7 lentelė. Hidrocheminių stebėjimų apimtys 2020-2024 metais.

Eil. Nr.	Analizės rūšis	Mėginių kiekis
1.	Bendra cheminė sudėtis	5
2.	Cheminis deguonies suvartojimas pagal Cr (ChDS _{Cr})	5

Laboratoriniai tyrimai atlikti UAB „Vandens tyrimai“ laboratorijoje, kuri turi Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos agentūros leidimą atlikti tokius tyrimus. Visi tyrimai buvo atlikti prisilaikant Aplinkos ministerijos metodinių rekomendacijų. Laboratorinių tyrimų metodų ir normatyvinių dokumentų aprašas pateiktas 8 lentelėje.

8 lentelė. Požeminio vandens mėginių laboratorinių tyrimų metodai ir normatyviniai dokumentai.

Eil. Nr.	Nustatomi parametrai	Metodas	Normatyvinio ar kito dokumento, kuriame pateiktas metodas, žymuo, pavadinimas
1	Amonio jonai	Spektrofotometrija	LST ISO 7150-1:1998
		Jonų chromatografija	LST EN ISO 14911:2000 (ISO 14911:1998)
2	Bendras kietumas	Titrimetrija	ISO 6059:1984
3	Chloridai	Jonų chromatografija	LST ISO 10304-1:2009 (ISO 10304-1:2007)
4	Cheminis deguonies suvartojimas (ChDS _{Cr})	Spektrofotometrija	ISO 15705:2002
5	Hidrokarbonatai	Potenciometrinis titravimas	LST ISO 9963-1:1999 (ISO 9963-1:1994); LST ISO 9963-2:1999 (ISO 9963-2:1994)
		Titrimetrija	LST EN 25813:1999 (ISO 5813:1983)
6	Ištirpęs deguonis	Potenciometrija	LST EN 25814:1999 (ISO 5814:1990)
		Jonų chromatografija	LST EN ISO 14911:2000 (ISO 14911:1998)
7	Kalcis	Jonų chromatografija	LST EN ISO 14911:2000 (ISO 14911:1998)
8	Kalis	Jonų chromatografija	LST EN ISO 14911:2000 (ISO 14911:1998)
9	Magnis	Jonų chromatografija	LST EN ISO 14911:2000 (ISO 14911:1998)
10	Natris	Jonų chromatografija	LST EN ISO 14911:2000 (ISO 14911:1998)
11	Nitratai	Jonų chromatografija	LST ISO 10304-1:2009 (ISO 10304-1:2007)
12	Nitritai	Spektrofotometrija	LST EN 26777:1999 (ISO 6777:1984)
13	Permanganato indeksas	Titrimetrija	LST EN ISO 8467:2002 (ISO 8467:1993)
14	pH	Potenciometrija	LST EN ISO 10523:2012 (ISO 10523:2008)
15	Sausa liekana	Gravimetrija	EPA 160.1:1971
16	Savitasis elektrinis laidis	Konduktometrija	LST EN 27888:2002 (ISO 7888:1985)
17	Sulfatai	Jonų chromatografija	LST ISO 10304-1:2009 (ISO 10304-1:2007)

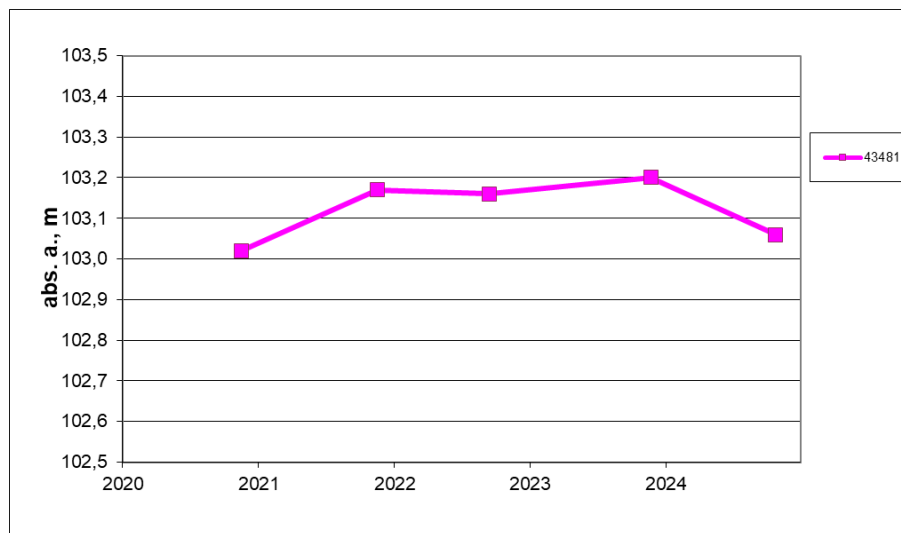
Požeminio vandens monitoringo 2024 metų laboratorinių tyrimų rezultatai apibendrinti 3 lentelėje, parengtoje pagal „Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų“ 4 priedą. 2024 metais atliktų laboratorinių tyrimų rezultatų protokolai pateikti 3 priede.

6.4. Monitoringo duomenų analizė, teršiančių medžiagų didėjimo ar mažėjimo tendencijų įvertinimas

Požeminio vandens lygio režimas

Vertinant 2020-2024 metų monitoringo laikotarpį gruntinio vandens paviršius buvusio sąvartyno teritorijoje slūgsojo nuo 103,02 m abs. a iki 103,20 m abs. a. Gruntinis vanduo iš po sąvartyno migruoja į pietus, pietryčius link Alaušo ežero, esančio už 200 m.

Vertinant požeminio vandens lygio kitimą laike matoma, kad 2024 m. vandens lygis nežymiai krito reaguodamas į bendrą atmosferinių kritulių kiekio mažėjimą.

1 pav. Vandens lygio kitimo dinamika grėžiniuose.

Požeminio vandens hidrocheminis režimas

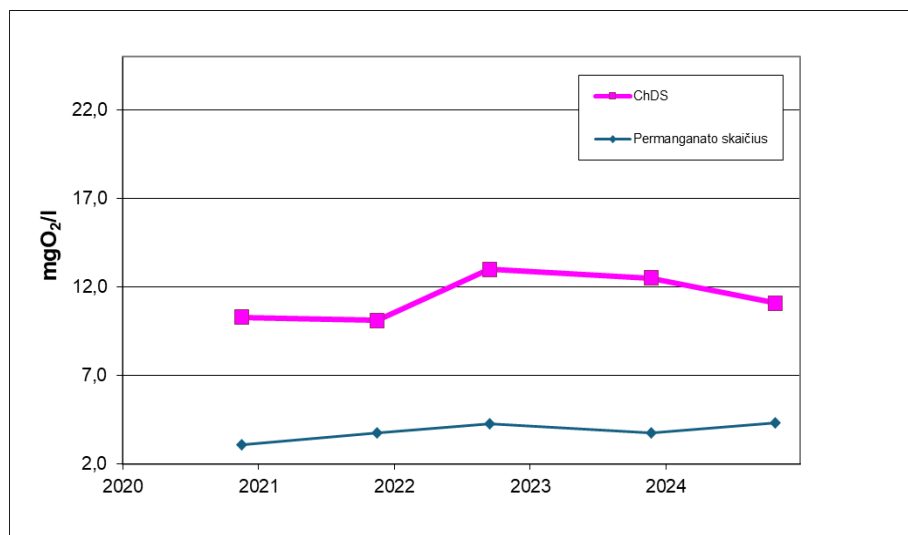
Buvusio sąvartyno teritorijos gruntinio vandens laboratorinių tyrimų rezultatai buvo vertinami pagal patvirtintus Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. D1-230 (Žin., 2008, Nr. 53-1987) „Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimai“ mažai jautrioms taršai (IV-os grupės) teritorijoms taikomus kriterijus.

Bendroji vandens cheminė sudėtis (makroelementai)

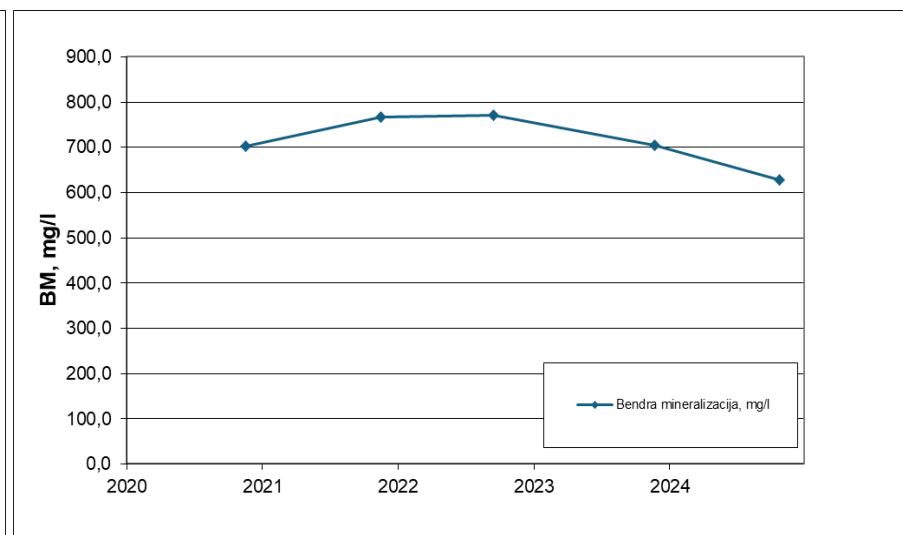
2020-2024 metais tirtuose gruntinio vandens bandiniuose bendrųjų cheminių komponentų koncentracijos neviršijo ribinių verčių pagal „Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimus“. ChDS rodiklis per ataskaitinį laikotarpį kito intervale tarp 10,1 mg O₂/l ir 13,0 mg O₂/l, o lengvai oksiduojamos medžiagos kiekis (permanganato skaičius) dalinai atkartojė ChDS rodiklio kitimo tendencijas ir keitėsi siaurame intervale tarp 3,10 ir 4,34 mg O₂/l (2 pav.). Nitratų (NO₃) kiekis per visą stebėjimo laikotarpį buvo aukštas, koncentracija kito nuo 17,2 mg/l iki 37,8 mg/l. Tai parodo seną taršą, kuri silpnai prasiskiedžia švairiu gruntiniu vandeniu. Per ataskaitinį laikotarpį amonio koncentracija siekė 0,13 mg/l, o

2021 ir 2023 metais buvo žemiau laboratorijos prietaisų nustatymo ribos. Bendras ištirpusių mineralinių medžiagų kiekis kito nuo 627 mg/l iki 771 mg/l (3 pav.).

2 pav. Organinės medžiagos kiekio kaita

3 pav. Ištirpusių medžiagų kiekio kaita.

6.5. Išvados apie ūkio subjekto veiklos poveikį požeminio vandens ištekliams ir jų kokybei

Vertinant 2020-2024 metų monitoringo laikotarpį gruntinio vandens paviršius buvusio sąvartyno teritorijoje slūgsojo nuo 102,77 m abs. a iki 103,43 m abs. a. Gruntinis vanduo iš po sąvartyno migruoja į pietus, pietryčius link Alaušo ežero, esančio už 200 m. Vertinant požeminio vandens lygio kitimą laike matoma, kad 2024 m. vandens lygis nežymiai krito reaguodamas į bendrą atmosferinių kritulių kiekio mažėjimą.

Bendrujų cheminių komponentų koncentracijos neviršijo ribinių verčių pagal D1-230 „Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimus“. 2020-2024 metais tirtuose gruntinio vandens bandiniuose bendrujų cheminių komponentų koncentracijos neviršijo ribinių verčių pagal „Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimus“. ChDS rodiklis per ataskaitinį laikotarpį kito intervale tarp 10,1 mg O₂/l ir 13,0 mg O₂/l, o lengvai oksiduojamos medžiagos kiekis (permanganato skaičius) dalinai atkartojo ChDS rodiklio kitimo tendencijas ir keitėsi siaurame intervale tarp 3,10 ir 4,34 mg O₂/l (2 pav.). Nitratų (NO₃) kiekis per visą stebėjimo laikotarpį buvo aukštas, koncentracija kito nuo 17,2 mg/l iki 37,8 mg/l. Tai parodo seną taršą, kuri silpnai prasiskiedžia švriu gruntiniu vandeniu. Per ataskaitinį laikotarpį amonio koncentracija siekė 0,13 mg/l, o 2021 ir 2023 metais buvo žemiau laboratorijos prietaisų nustatymo ribos. Bendras ištirpusių mineralinių medžiagų kiekis kito nuo 627 mg/l iki 771 mg/l.

Įvertinus 2020-2024 metų visus hidrocheminių stebėjimo rezultatus galima daryti išvadą, kad buvusi sąvartyno teritorija reikšmingo poveikio požeminės hidrosferos kokybei bei požeminio vandens ištekliams nepadarė.

6.6. Rekomendacijos ūkio subjekto veiklai pagerinti, siekiant sumažinti arba nutraukti neigiamas jos pasekmes aplinkai

Rekomenduojama ir toliau tęsti hidrocheminį monitoringą tokiomis pat apimtimis numatyta punkte.

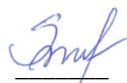
6.7. Rekomendacijos Monitoringo programos tikslinimui ir monitoringo apimčių keitimui, jeigu monitoringo rezultatais tai galima pagrįsti

1. Rekomenduojama parengti naują buvusio Svėdasų sąvartyno aplinkos monitoringo programą 2025-2029 metams, ją suderinant Lietuvos geologijos tarnyboje ir Aplinkos apsaugos agentūroje pagal Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatus (Žin., 2009, Nr.113-4831; 2011, Nr. 16-757) ir Metodinius reikalavimus monitoringo programos požeminio vandens monitoringo dalies rengimui (Žin., 2011, Nr. 107-5092) ir tęsti požeminio vandens monitoringą.
2. Atsižvelgiant į 2020-2024 metų monitoringo rezultatus rekomenduojama ir toliau tęsti hidrocheminį monitoringą tokiomis pat apimtimis – rudenį (spalio - lapkričio mėn.).

Ataskaitą parengė UAB „DGE Baltic Soil and Environment“ projektų vadovas Tautvydas Butėnas, +370 5 2644304
(Vardas ir pavardė, telefonas)

Ekologė

_____
(Ūkio subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens pareigos)

_____
(Parašas)

Aida Sokolovienė

_____
(Vardas ir pavardė)

2025-02-06

_____
(Data)